

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

Nr 33.

Stockholm den 18 Augusti 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år .. kr. 4: 50 1/2 år .. kr. 2: 50 3/4 .. " 3: 50 1 .. " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgifvare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	---	--	--	---

Nordiska skolmötet i Stockholm

9—12 augusti 1910.

"Vi må arbeta på att göra det ljusst för barnen", yttrade en talare vid det nyligen hållna Nordiska skolmötet. Det var denna ädla tanke, som präglade mötets föredrag och öfverläggningar, det var längtan efter att bättre kunna arbeta för de små, att kunna dana dem till goda, dugliga och lyckliga människor, som tydligen förmärktes hos alla dessa som lyssnade, ej tröttnade att lyssna till de många allvarliga, tändande och värmande ord, som gjorde detta möte så rikt och så gifvande.

Från när och fjärran, från de fyra nordiska länderna hade öfver 7,000 lärare och lärarinnor samlats, och på grund af det stora antalet och de många frågor, som inlämnats, måste man taga fyra lokaler och äfven fyra dagar i anspråk. I Blasieholmskyrkan hölls under första mötesdagen ett intressant föredrag af prof. Frans von Schéele om den nutida pedagogiken. Efter en jämförelse mellan den gamla och den moderna, mera praktiska pedagogiken, hvilken senare är stödd på erfarenhet och rön och som säkerligen har framtiden för sig, uttryckte talaren den vissa förhoppningen, att då man nästa gång samlas till ett nordiskt möte man då skall kunna konstatera stora framsteg på detta område. Det är skolans mål att göra de unga dugliga för lifvet, och på grund häraf måste undervisningen blifva naturligare, mera åskådlig och

verklighetstrogen. Genomförandet af en sådan praktisk pedagogik kommer dock att medföra stora förändringar i lärareutbildningen. I fråga om sådan lärareutbildning framhöll en norsk talare, skolbestyrer Aas, i sitt föredrag, Nordens skolväsen, att Sverige, jämfördt med Norge och Danmark, intager en öfverlägsen ståndpunkt och att vårt land har den ledande platsen, då det är fråga om kårens ekonomiska och sociala ställning, det högre undervisningsväsendets ordnande m. m.

Men att skolan i sitt arbete att fostra dugliga människor ej måtte, såsom utvecklingen hittills pekat, tränga hemmet åt sidan framhölls i ett föredrag af S. Muldal, Kristiania. Vi kunna icke, sade inledaren, med lugn åse, att hemmet, som för Nordens folk alltid spelat så stor roll, sjunker i betydelse för ungdomen. Man måste därför upptaga ett konsekvent och målmedvetet arbete för att få hemmen med. Hemmet bör intresseras och göras medansvarigt i skolarbetet, och det mest praktiska medlet vore därvid inrättandet af klassföräldramöten, där såväl undervisningen som äfven andra fostringsfrågor behandlades. Under diskussionen framhölls dessutom nödvändigheten af att föräldrarna finge större inflytande på skolans angelägenheter och att man låte föräldrarna se att läraren är hemmets bästa vän. Detta skulle helt säkert öka föräldrarnas intresse för skolan.

S. C. Mauboussin

Ej endast hemmets hjälp bör tagas i anspråk i skolans fostrande verksamhet, äfven barnen själfva. Detta var innehållet i ett föredrag af rektor Paaivo Wirkkunen i Helsingfors om Själfdisciplin i skolan. Föreläsaren erinrade i sitt föredrag om den epokgörande betydelsen af F. W. Foesters bok "Schule und Charakter" och framhöll nödvändigheten af att slå in på nya banor vid genomförandet af skolans disciplin. Reformen bör i synnerhet gå ut på att ungdomens samverkan vid skoldisciplinens upprätthållande i allt högre grad fages i anspråk. Vid finska normalgymnasium i Helsingfors hade man gjort försök att tillämpa det amerikanska "selfgovernments"-systemet, och de erfarenheter man har af dessa anordningar äro öfverhufvud af glädjande art.

Skolans uppgift är att fostra sunda och friska människor. Man hade också under mötesdagarna till behandling upptagit flera sådana frågor, såsom t. ex. "Andningsgymnastik som basis för lungornas och röstens hygien", "Gymnastik och friluftss lekar", "Nutidens skoleliv och folkhelse", "Högre läroanstalters förläggande på landsbygden", m. m. Den första af dessa frågor belystes af fru Ingrid Samzelius-Lejdström dels genom ett föredrag dels ock genom en demonstration med biträde af fyra elever. Synnerligen värfulla råd och anvisningar gäfvos vid båda dessa tillfällen. Många synder begås, sade talarinnan, mot en sund andning. Barnen andas allmänt genom munnen och en ändring till näsandning måste ske, dock med stor försiktighet. Kunskap om sådan andning bör tidigt inplantas hos barnen. Den enda muskel som bör arbeta är mellangärdet. Andningsgymnastik i friska luften är lifselexir, som ingenting kostar.

Efter inledningsanförandet vidtog liflig diskussion, och uttalade därefter mötet sin önskan, att eleverna vid rikets samtliga seminarier måtte erhålla en rationell undervisning i andnings- och talgymnastik, på det de måtte lära sig rätt behandla och vårda dels sina egna, dels sina blifvande lärjungars röstorgan.

Att kunna dana barnen för det praktiska lifvet upptog en del af onsdagens och torsdagens förhandlingar. På onsdagen inleddes nämligen frågan om "Huslig ekonomi i skolan och vid seminarierna" af folkskolelärarinnan Helga Helgesen, Kristiania, och skolköksinspektrisen Kerstin Hesselgren, och på torsdagen höll öfverläraren Alfred Dahlin ett inledningsanförande om folkskolan och yrkesundervisningen samt folkskolläraren Gustaf Lind föredrag öfver ämnet "uppfostran till sparsamhet". Båda dessa sistnämnda föredrag åhördes af konungen.

Att lärarekåren mera än förut vaknat till insikt om, att hvad folkskolebarnen under sin skoltid inhämtat endast är af grundläggande art och att de därför måste hjälpas till att själfva bygga vidare, att på egen hand inhämta hvad skolan ej hunnit med, det visade det lifliga intresse, hvarmed sådana frågor som t. ex. "Folkets läsning" och "Skolbibliotek" omfattades. Den sistnämnda frågan inleddes af fru Jenny Velan-

der, Skara, och många och rika voro de synpunkter hon därunder framlade.

"Vi stå för närvarande midt uppe i en omhvälfning i fråga om läsningen i skolan", yttrade tal. bl. a., "i det de gamla torra, för barnen nästan obegripliga läseböckerna nu utbytas mot nya pedagogiskt-geniala läseböcker. Verkan börjar äfven visa sig. Våra skolbarn visa verklig läshunger, och denna måste skolan stilla med ett godt bibliotek för att hindra att barnet på annat håll förskaffar sig mindre god eller svårsmält läsning. Till skolbiblioteket bör ej höra böcker, som stå öfver barnets intellektuella nivå. Den största svårigheten i detta som i allt annat är naturligtvis penningfrågan, man måste härvidlag kunna få ett verksamt bistånd från Sveriges kvinnor genom bidrag från hemmets boksamlingar. Om biblioteksfrågan finge en tillfredsställande lösning, yttrade fru Velande, så skulle ungdomens kultursfär betydligt vidgas." Till slut preciserade tal. sitt anförande i ett resolutionsförslag, hvori uttalades önskvärdheten af frågans snara lösning och som det närmaste steget härtill anordnandet af särskilda kurser vid seminarierna i biblioteksvård och äfven liknande kurser i landsbygden för i tjänst varande lärare och lärarinnor.

I den mån det är möjligt böra äfven barnen få kännedom om andra länders kultur, synnerligen grannländernas, som med vår egen är nära besläktad. För detta ändamål lämpar sig läsning af grannländernas litteratur, hvilken läsning ej medför några nämnvärda svårigheter. Detta framhöll fröken Ida Falbe Hansen i ett intressant föredrag.

Utrymmet förbjuder oss att i dag närmare ingå på detsamma, vi återkomma med ett referat i nästa veckas nummer. (Detsamma gäller om skolinspektör Wöldikes här nedan omnämnda föredrag samt fröken Marie Louise Gagners förträffliga föredrag i biograf-frågan.)

Skolan och det sexuella spörsmålet förekom till behandling under den tredje mötesdagen. Af de allvarliga och varma ord, som härunder yttrades af såväl inledaren, skolinspektör U. Wöldike, Frederiksberg som af flera andra mötesdeltagare, framgick tydligt att denna fråga omfattades med varmaste intresse.

Sista mötesdagen samlades stora skaror till Svenska teatern för att höra fröken Anna Whitlocks föredrag öfver ämnet: Social undervisning.

Talarinnan framhöll att statens hufvuduppgift är att skaffa sina medlemmar tillfälle att utveckla sig till goda medborgare. Rösträtt i okunniga och ansvarslösa händer är en direkt fara för staten, det gäller alltså att fostra folket till kunskap om dess medborgarligen rättigheter och skyldigheter, men — och lika viktigt — att ingifva dem en sann medborgaranda. Redan i folkskolan kan början göras härmed om undervisningen ledes genom enkla och otvungna samtal. I högsta klassen kunde en mindre lärobok användas. Men hela tiden måste fasthållas såsom det viktigaste bibringandet af medborgarsinne.

Juvel- Guld- & Emalj arbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Åberopa alltid annonserna
 i Dagny

Vill man, slutade tal., bekämpa vårt samhälles båda största fiender, klassegoismen och klasshatet, måste man bibringa ungdomen kunskap om vårt fäderneslands institutioner, om medborgarrätt och medborgaransvar. Härförutan kan intet kultursamhälle bestå.

Sedan ordföranden härtill fogat några instämmande ord afslutades mötet med afsjungandet af "Du gamla, du fria".

Så hade på de olika möteslokalerna öfverläggningarna blifvit afslutade, och hade nog flertalet en tacksam känsla af att de genom detta möte blifvit rikare, att de kommit närmare det mål, hvarom de under mötesdagarna sjungit:

"Vi ej oss samman slutit
för glammets korta stund,
men framtids allvar gjutit
sitt lif i vårt förbund:
att andens skatter söka,
att ljus för lifvet få,
att folkets fromma öka —
det är till det vi trå."

A. S—m.

Svenska hems nya lokaler.

Det är nu i det närmaste fem år sedan Kvinnornas Andelsförening Svenska Hem i Stockholm öppnade sin första försäljningslokal. Det var bra nog trångt i den af tre små rum bestående boden vid Jakobsbergsgatan, och utrymmet bakom, källare, uppkningslokaler m. m., var mycket begränsadt. Men man tänkte, klokt nog, att man skulle börja helt förståndigt, tills man fick se huru företaget skulle växa ut.

Och det har växt ut, som bekant. Andels- och rörelsekapital, vinstutdelning, uppköp och däraf följande expedieringsarbete, allt har stigit år från år. Filialer ha upprättats vid Karlbergsvägen och Schéelegatan, en lagerdepôt på Östermalm, och på söder är ännu en filial under inredning. Men under all denna växande och vidgade verksamhet kom naturligt nog den dag, då den gamla hufvudaffären icke längre kunde bibehållas. För en vecka sedan flyttade också Svenska Hem in i en ny, rymlig lokal Mästersamuelsgatan 3.

Det är en glädje att under föreståndarinnans, fröken Ina Almén, sakkunniga ledning få inspektera de nyinredda, praktiska och vackra lokaliteterna, få titta in i "kök" och uppkningsrum, källare och förvaringsrum. Öfver allt rymligt, luftigt och välinredt, så det kan fröjda hvarje sann husmors hjärta.

Af den gamla inredningen har så godt som allt kunnat tillvaratagas, och de helt nya utseende, hvitlackerade skåpen, lådorna och "backarna" äro till stor del de gamla, i ny utstyrsel. Och förbättrade med alla upptänkliga praktiska arrangemanger. Skjutdörrar, som ljudlöst glida åt sidan, lock, som försvinna i väggen, när de lyftas upp,

sluttande hyllor, som ta hälften så mycket plats som de horisontala, m. m., m. m.

Uppför en hvilackerad vindeltrappa kommer man till "galleriet", hvarifrån man kan se ned i försäljningslokalen och där man kan slå sig ned och studera hvarjehanda kooperativ litteratur, — d. v. s., ännu finnes där ingen, men den kommer, och den trefliga bokhyllan, den lilla soffan, bordet och stolarna ge redan ett intryck af ett blifvande angenämt litet bibliotekshörn. Vid sidan här af ligger frukostrummet, där personalen två gånger om dagen bjudes på kaffe och där den äfven genom särskild öfverenskommelse kan få varm frukost. Middagen, till hvilken anslås 1½ timmes ledighet, intages däremot ej i lokalen.

Men vi gå ned igen, taga oss en titt in i uppkningsrummet, där just en sändning grönsaker behandlas, beundra "köket" med dess praktiskt tillvaratagna utrymmen, göra ett besök i det trefliga kontorsrummet och fröken Alméns privata lilla skrifrum, och så bege vi oss ned i källarna. Det elektriska ljuset kommer bra till pass i trappans vindning men väl nere i källaren blir det öfverflödigt. Ur stora fönsterlufter kommer dagern in, och desamma lämna äfven en bekväm nedfartsväg, per applicerad "glidränna", för kaffebalar, mjölsäckar och annat tungt gods. Och där ligga de också i höga staplar, de stora säckarna svenskt mjöl och holländskt kaffe och risgryn (de senare varorna inköpta i parti på börsen i Amsterdam, genom Kooperativa Handelskammaren) m. m., m. m. I äggkällaren stå stora kar med inlagda ägg, och i ostkällaren ligga de många olika ostarna på sina hyllor — och vänta på att bli vända en gång i veckan. Det är otroligt mycket att tänka på och sköta i en dylik aifär, som de flesta människor ej ha en aning om.

I konservkällaren stå de utländska konservburkarna i rader, de svenska ännu så länge i fåtal, ett förhållande, som annars icke är det vanliga men som beror på att man med stort förutseende ordnat inköpen så, att lagret vid flyttningen till den nya lokalen var det minsta möjliga.

Vår sista inspektion kom att blifva ett aprofvande af lingonsaft, ett försök att på ett nytt sätt tillvarataga våra härliga lingon. Svenska Hem kommer att göra stora experiment i denna väg, ett kapital på 1,300 kr. finnes redan såsom garanti för eventuella, ej bestridbara kostnader, och man kommer att begagna sig af alla redan vunna erfarenheter vid bär- och fruktberedningar för att af lingon söka framställa en god och välsmakande måltidsdryck. Ej hvad man i dagligt tal kallar saft, utan en jäst dryck, som därigenom blir lättare och smakligare. Den saft vi bjödos på lofvade godt för det nya försöket.

Och nu, när vi tagit Dagnys läsarinor med på rondan genom Svenska Hems lokaler, ha de nog samma känsla som vi själfva: att man är stolt öfver den utveckling kvinnornas egen kooperativa affär har tagit.

Elpis.

Hvem är mördaren?

"Till lifstids straffarbete dömdes Sölvesborgs rådhusrätt den 8 dennes en 20-årig flicka, Ellen Olsson från Esphult, som härförleden dödat sitt barn genom att kasta det i sjön.

Flickan var vid brottets begående utom sig af försviflan öfver att stå öfvergifven af barnets fader, utan existensmedel samt utvisad af sina anhöriga."

Ja så lyder den notis som nyligen gått igenom den svenska pressen. Tusentals män och kvinnor ha läst och redan glömt detta lilla drag ur "domstols- och polisärendenas" samtida historia. Vi, som icke äro juridiskt bildade, ha kanske mer eller mindre bittert, men flyktigt, undrat, om en kvinna, som mördat sitt barn, anses vådlig för den allmänna säkerheten och om det är därför, som Ellen Olsson skall berövas friheten för det återstående af sitt lif. Kanske ha vi frågat oss, om syftet med det ådömda straffet är att "afskräcka" andra mödrar från att taga lifvet af sina barn eller om meningens är, att den tjuguariga barnamörderskan skall "återupprättas" genom lifstids straffarbete? Men, hur skulle vi kunna ha tid till mer än några hastiga reflexioner, en liten öfvergående ölustkänsla? Hvad har egentligen hänt? Något mycket vanligt, blott en gammal historia, som upp-repar sig i tusende variationer, om och om igen. Hur skulle en okänd kvinnas helt vanliga öde kunna åstadkomma ens en krusning på den allmänna opinionens ström? Åh nej, mera betydande, mera sensationellt måste dagshändelsernas upphof vara för att vi skulle kunna offra dem vårt djupare intresse, våra starkare tankar och känslor! Och just nu äro vi ju samt och synnerligen i den lyckliga situationen att åtminstone privat få dra blankt i den ädelt flammande strid för idealen, som utkämpas af andens stridsmän i vår tid. Kanske rent af att vi slåss med våra bästa vänner för Strindbergs skull! Ja, nog offra vi oss för idéerna! Och vårt intresse kan icke räcka till för den obetydliga barnamörderskan Ellen Olsson.

Men tänk om vi skulle få veta, att det icke är Ellen Olsson som mördat barnet! Tänk om vi skulle få veta, att det är samhällets mest betrodda, mest mäktiga och dugande medlemmar, som ingått en sammansvärjning för att mörda barnet, och att de andra, som icke äro så särskildt betrodda eller mäktiga och framstående, vetat af sammansvärjningen och låtit brottet ske utan att röra ett finger för att hindra ogärningen. Om detta skulle vara sant, är historien då tillräckligt sensationell för att vi skulle bry oss om den?

Det är sant. Det är icke den stackars fattiga, öfvergifna, utvisade tjuguariga flickan, som är sitt barns mördare. Nej, det är alla vi, som äro mördarna, vi, de s. k. oförvitliga samhällsmedlemmarna, både i det förlutna och det nuvarande — manliga samhällsbyggare och kvinnor med det beprisade indirekta inflytandet(?), hvilka skapat eller tolererat, och alltjämt tolerera, lagar, förhållanden och åskådningar, som i sin gränslösa grym-

het och orättfärdighet under många generationer drivit kvinna efter kvinna till mord och själfmord.

Därför att mänskliga krafter icke räcka till för att bära den börda, under hvilken mången fattig, ogift moder dignar, en fyraldig börda: det fysiska moderskapets börda, öfvergifvenhetens börda, bördan af att försörja två på en lön, som illa räcker för en — vara barnaförsörjare på kvinnlig arbetsförtjänst, och sist men icke minst den s. k. skammens, klandrets, hånets börda.

Den enklaste, naturligaste rättvisas fordringar är, att om vi tillåta oss döma öfver förhållanden människor emellan, så böra vi lägga det drygaste ansvaret, det bitteraste klandret — om det nödvändigtvis skall klandras — på den af parterna, som med ringa risk för sig själf sätter den andras hela välfärd på spel. Ja, den regeln följa vi i allmänhet, men, skall den ogifte faderns skuld vägas mot den ogifta moderns, då tillämpas den motsatta grundsatsen, och — fjäderlätt blir hans 'felsteg' mot hennes, hon, som vågat allt och oftast förlorar allt. Aldrig har väl dubbelmoralens grymt omoraliska syn på förhållandet mellan man och kvinna, med en skuldfördelning, som i skärande belysning tecknar sig mot kvalfyllda kvinnoödens mörka bakgrund, funnit ett mera groteskt cyniskt uttryck, än då fru friherrinnan Annie Åkerhjelm i en af sina romaner låter hjälten, som både är "riktig människa" och till på köpet riktig grefve, utveckla följande för bokens författarinna fullt karakteriserande teori:

"Kvinnan, mitt barn, reder sig alltid. Låt aldrig några förryckta federationsfruntimmer inbilla dig annat. Af allt hvad jag har sett i lifvet — och jag har sett en del — har jag funnit, att kvinnan alltid är den vinnande i spelet. Ty alla kvinnor, med hvilka öfver hufvud taget ett förhållande kan komma i fråga, ha vampyrblod i sig; det är det samma om de äro från gatan eller salongen. De släppa aldrig sitt offer, förrän de sugit sista musten ur honom. I förra fallet naturligtvis mest ekonomiskt, i senare mest andligt. Aldrig, om inte vår Herre särskildt håller sin skyddande hand öfver det arma nötet."

"Gud bevar oss för våra vänner", kunna sannerligen anhängarna af den "gamla kvinnligheten" om de öfverhufvud äro reflektionsmässiga utropa, då de lyssna till dylika försvar för den starkares rätt gent emot den svagare, till advokatyr för åskådningar, som i sina mest brutala konsekvenser leda till den ogifta moderns via dolorosa mot det mest naturvidriga af alla brott.

Djupast sedt ha vi alla, kvinnor som män, skuld i hvad som är. Men oskiljbart från makten är ansvaret. Och med full rätt kunna vi kvinnor vända oss till de i samhället allenastyrande männen med den frågan: Hur hafven I styrt och ställt för oss, de orepresenterade, att ännu i detta nu fallet Ellen Olsson är — icke ett monstruöst, abnormt, enstaka fall utan ett, så att säga, naturligt resultat ur vissa allmänt förekommande, samhälleliga föreställningar och former, då icke enskild barmhärtighet räcker en frälsande hand i nöden?

Vi protestera mot den "rättvisa" som skipats vid Sölvesborgs rådhusrätt den 8 augusti 1910! Vi fordra en

mindre bristfällig rättfärdighet än den, som talar ur de lagar och samhällsförhållanden som krossa de värnlösaste bland oss, fattiga, ensamma unga mödrar och deras barn! Kan det icke vara på tid att vi få medbestämmanderätt i det samhälle, af hvars grymheter vi lida lika mycket som I? — Antingen nu professor Reuterskiöld har färdig sin utredning om nativiteten i främmande länder eller icke!

A. K.

Kvinnoarbete och statsfinanser.

Sista numret af Die Frauenbewegung innehåller bl. a. en intressant uppsats af Alb. Jacoby om det kvinnliga yrkesarbetets inflytande på statens inkomster. Han påpekar här, att Tysklands män icke skulle vara i stånd att ensamma prestera den arbetskvantitet, som nu åstadkommes inom näringslivet, eller att erlægga en lika hög total skattesumma som den nuvarande. Detta sitt påstående belyser han med följande siffror. År 1907 uppgick den manliga befolkningen i riket, gubbar, barn och andra arbetsodugliga inbegripna, till 31,259,429 personer. Frånräknas endast en tredjedel, invalider, åldringar o. d., belöper sig totalsumman arbetsdugliga till omkring 20 miljoner. Men samma år sysselsatte förvärfslivet nära 27 miljoner människor. En förlust af ungefär 7 miljoner arbetskrafter skulle således uppstå, om ej kvinnorna vore med. Antagandet att den utom hemmet sysselsatta kvinnan beröfvar mannen försörjningsmöjligheten är alltså bevisligen vilseledande. Det finns helt enkelt inte så mycket manlig arbetskraft, som yrkeslivet behöfver.

Om man vidare blott antar en genomsnittsinkomst af 600 Mk. för de 9½ miljonerna själförsörjande kvinnor, kommer man dock till en totalinkomst af mer än 5 miljoner Mk. Detta är en siffra, som betyder något för statsfinanserna, äfven om många kvinnor tyvärr ännu stå under skattegränsen.

Men äfven de indirekta skatterna måste kraftigt påverkas genom konsumtionens höjande tack vare den ökade köpkraft, som tillföres näringslivet af de själförsörjande kvinnorna.

Kvinnliga öfverlärare.

Af de olika fackmöten, om man så får uttrycka sig, som under den stora skolmötesveckan i Stockholm anordnades af skilda föreningar, torde Sveriges Folkskolelärarinneförbunds diskussionsmöte om kvinnliga öfverlärare varit ett af de betydelsefullare. Denna fråga, hvars lösning är af största vikt för hela Sveriges lärarinnekår, har på sista tiden förts fram till att blifva brännande aktuell. Dagnys läsare ha redan i början af sommaren genom fröken Anna Ljungbergs tvänne förträffliga artiklar i Dagny (N:ris 22 och 24) haft tillfälle att taga kännedom om frågans läge samt kunnat sätta sig in i de synpunkter, hvilka verka bestämmande för att man här hos oss inom ledande lärarinnekretsar känner

det såsom en plikt och en bjudande rätt att sätta in alla krafter på att i detta afseende drifva igenom kvinnornas intressen.

Det inledningsföredrag som fröken Anna Ljungberg höll vid det sistlidne fredag i Stockholm anordnade mötet, baserades också i hufvudsak på de i Dagny af henne redan framlagda synpunkterna. Mot det obevisade påståendet — som så ofta framkommer — att de kvinnliga lärarna, mindre initiativkraftiga och fysiskt svagare än männen, skulle vara odugliga på öfverlärareposter, häfda de hon det rimliga i att ett flertal kvinnor först måtte få försöka sig på detta arbete under samma villkor som männen, innan man bedömde deras chefsegenskaper. De paralleler, som nu uppdragas, äro ej riktiga. Kvinnorna arbeta i regel under ofördelaktigare ekonomiska förhållanden än männen, måste splittra tid och krafter på tusen bestyr och omsorger. Hon påvisade vidare hur just inom skolväsendet kvinnorna visat sig vara goda organisatörer och ledare, därom vittnade våra framstående flickskolor, som flera startats och ledas af kvinnor. Till sist vidrörde hon hvilken betydelse befodringsmöjligheterna ha på arbetsprestationen och äfven på personlighetens hela utveckling. Denna eggelse och sporre äro kvinnorna förnekade. Men man begär och fordrar samma goda och uthålliga arbete.

Fröken Kruse från Bergen talade därefter och började med att betona vikten af samarbete mellan Nordens kvinnor. Därigenom fördes kvinnornas sak kraftigare fram. Kvinnorna äro nu trötta på det indirekta inflytande, som hittills förbehållits dem, de vilja vara med och taga sin del i arbetet på olika områden. Länderna ha icke heller längre råd att undvara kvinnorna; nya kulturella värden skola genom dem tillföras nationerna. Fröken Kruse slutade med att tala om huru hon varit i tillfälle att taga del af det duktiga arbete, som utföres af lärarinorna vid Stockholms folkskolor, och hon hoppades varmt att det icke skulle dröja länge innan dessa duktiga kvinnor fingo komma fram på platser, där de fullt fingo göra sin begåfning och sina krafter gällande.

Skolinspektör Svensen från Trondhjem redogjorde därpå i korta drag för de kvinnliga öfverlärarnas ställning och löneförhållanden i Norge samt uttalade som sin åsikt, att kvinnorna skötte sig utmärkt. Hr Svensen höll på att en grundväsentlig olikhet i de båda könen egenskaper förelåg, att männen representerade det motoriska, gingo i spetsen för reformerna men att kvinnorna uthålligt och modigt arbetade vidare på det nya, som öppnades för dem. Och just därför ansåg han att de kompletterade hvarandra på ett lyckligt sätt.

Det sista föredraget hölls af fröken Anne Bruun från Köpenhamn, som i ett särdeles lifligt och roande föredrag framlade sina åsikter om mannens och kvinnans ömsesidiga förhållanden. Med citerande af den gamle danske ärkebiskopen Andreas Suneson, som i sitt verk om skapelsen skriver, att icke af mannens fot, icke af hans hufvud, men af hans sida skapades kvinnan, ty hon skulle hvarken vara hans träl eller hans herre utan stå vid hans sida, framhöll hon, att det är vid mannens sida som kvinnan skall arbeta till samhällets gagn. Och citerande ännu en dansk auktoritet, Ludvig Holberg, "den bästa kvinnoaksvän hon kände", hoppades hon, att de världigaste skulle komma fram till platser och ämbeten, oberoende af om de voro män eller kvinnor.

Med glad och ljus förhoppning uttalade hon till sist sin tro på, att den sten man ej kan lyfta kan man kanske rubba. Det vore godt för kvinnorna att gå fram i den tron, när stora svårigheter möta.

En kortare diskussion följde på de intressanta inledningsföredragen.

Hedvig Charlotta Nordenflycht.

Af Kerstin Rathsman.

Intet århundrade har varit så rikt och blomstrande inom konst och litteratur som 1700-talet. Det kallas också med skäl för kvinnans århundrade, ty från den tiden daterar sig hennes vaknande själfkänsla, hennes kraf på likställighet och rättvisa. I Frankrike glänste och lyste många kvinnliga namn bredvid den tidens konstnärer och store, och ehuru moderna forskare med ett visst öfverseende förakt tala om dessa memoarkvinnor, bläddra de gärna i deras verk, finnande här och hvar en pärla värd att gömma. Hvad dessa framför allt odlade, var det litterära sällskapslifvet, hvilket hos dem blef en aldrig sinande källa till intellektuellt utbyte och älskvärdt umgänge mellan snillrika män och behagfulla kvinnor. De förstodo att genom skönhet, spiritualitet och lysande sällskapsgåfvor skänka glans och skönhet åt tillvaron, och i deras salonger har månget geni fått sin första handräckning. Hvad man än må säga om deras kalla hjärtan, deras lättsinne och smak för lifvets oväsentligheter, så uppvägdes dessa frivola egenskaper till fulllo af deras förmåga att draga fram ett gryende snille, deras blick för mannens och konstnärens värde.

Hittills hade kvinnan i vårt land spelat en underordnad roll, och hennes makt inom andens rike i allmänhet varit lika med noll, men i midten på 1700-talet tyckas dyningarna från den franska storhetstiden nå ända fram till våra kuster.

Den första kvinnliga gestalt, som i vår historia kämpar för kvinnosaken, är skaldinnan Hedvig Charlotta Nordenflycht. Hon är den goda genius, som uttalar de första befriande orden till kvinnans höjande ur slaveriet. Och tack vare henne kan man tala om ett umgängeslif något påminnande om de litterära franska salongerna. Snillrikhet och glänsande begåfning gjorde under många år hennes hem till medelpunkten inom Stockholms vittra sällskap, samtidigt som hennes rykte som skaldinna nådde främmande länder. Hon var en djupt känslig, varm och rik natur, som naturligen måste lida intensivt af lifvets alla hårda stötestenar och mötande olyckor, under det hennes öppna blick för kvinnans trångsynthet, oförtjänta tillbakahållande och förkrympta utveckling förskafade henne såväl vänner som fiender. Men i allt trogen sig själf, lefde hon sitt lif oberoende af alla verop.

I en af henne själf skriven berättelse skildrar hon sitt lif till sitt 27:de år, och därefter kunna vi tack vare hennes vän Fischerström följa de senare åren i hans ef-

terlämnade anteckningar. Om hennes personlighet och yttre skrifer han: "icke vidare skön, men behaglig — fetlagd och koppärrig med ett för öfrigt behagligt utseende. Hennes uttryck röjde hennes sinnes renhet, och ögonen blixtrade af snillets eld och oskuldens frid. Ömhet, vänskap och deltagande för alla voro hennes hjärtas krafter. Hennes förstånd var klart och rättvist, utvecklade stor vetgirighet, uttryckte sig okonstladt och behagligt. — Ordning, nätthet, smak och bekvämlighet härskade i hennes hus. Hennes rum hade något af hennes karaktär; något besynnerligt utan att därför vara sällsamt, något utsökt utan att därför avvika från en ädel enfald". Af efterlämnade porträtt att döma var hennes utseende ganska

alldagligt och låter oss långt ifrån ana det djup och den begåfning, som hennes dikter innehålla. Ibland mörk och tung i klangen, uttänjd och för omskrifven, förefaller hennes poesi oss nutidsmänniskor gammalmodig och ganska tråkig, men den är alltid präglad af en sann och djup känsla för det rätta i lifvet, af en klar blick på missförhållanden och brister och af en orädd kvinnas instinktiva siarförmåga, när det gäller kvinnoutvecklingen. Hon gisslar genomsnittsmannen, kallar honom för herr Matvett och förlöjligar hans inbillade öfverlägsenhet, men också kvinnorna få sin beskärda del. Så afhandlar hon deras skvallersjuka och smak för förtal i några dikter, "Kvinnans plikt är att odla sitt förstånd" och "Satir emot afundsjuka fruntimmer". Detta väckte naturligtvis på sin tid både ovilja och smädelser, ty man var icke van att höra sanningens osminkade språk. I början led hon däraf, men i den mån hennes rykte steg, öfvervann hon dessa misstämningar. I den förstnämnda sången börjar hon i följande satiriska ordalag:

"Dumma lag, du blinda sed
Som af nedrig afund ljuder,
När du Evas kön förbjuder
Att Parnassen komma vid.

Att du först har fått din fart
Ur en svag och manlig hjärna,
Som sitt välde velat värna,
Är väl utan tvifvel klart.

Ty natur och sundt förnuft
Mot din blindhet alltid stridit,
Och bevisar att den lidit
Men af tjock och osund luft,

Som uti sitt hjärnegrill
 Undrar på om kvinnor äga
 Ädel anda, himmelsk låga,
 Och af hvad de kommit till?"

Som ofta för rika och känsliga naturer öfver hennes lif olyckligt. Hon drabbades af oupphörliga ödets slag, i det att den ena efter den andra af hennes kära och vänner rycktes bort. En alltmer tilltagande sjuklighet i förening med ekonomiska bekymmer tärde också på lifstråden, hvilken mänskligt att döma blef alltför kort.

Hedvig Charlotta Nordenflycht föddes i Stockholm den 28 november 1718. Hennes fader var kamrer i Kgl. Kammarkollegiet och hette Anders Nordbohm, men blef sedermera upphöjd i adligt stånd. Modern hette Christina Rosin. Dotterns redan tidigt visade håg för läsning och studier försökte de motarbeta, ty de ansågo, att de enda dygder, som tillkommo en ung flicka, voro kunskaper i hemmets sysslor. Men dennas vetgirighet nöjde sig icke därmed. När hennes yngre bror under sin informators ledning arbetade hemma, passade hon på att deltaga i deras lektioner samt lärde på så sätt tyska och latin. Samtidigt arbetade hennes fantasi genom hemlig läsning och tog fart i sagor, som hon berättade för sina lekkamrater. Själ talar hon om denna tid i följande ord: "Emedan jag vid bågen och knyppeldynan alltid var försedd med en bok under förklädet, den jag så snart min läromästarinna vände sig bort, i stället för mitt föresatta arbete använde tiden på, vann jag icke mycket beröm af henne". När hon var 13 år, flyttade fadern ut på landet, och därmed fick hon både frihet och tillfälle att egna sig åt sin skaldeådra.

Vid denna tidpunkt inträffade den första upplevelsen i hennes lif. Till föräldrahemmet hade i broderns sällskap kommit en ung studerande, Johan Tideman, hvilken åtog sig att blifva hennes lärare. Hittills hade hennes älsklingsstudier varit filosofi och vetenskaper med ty åtföljande grubbleri och tvifvel. Och i hennes första dikter spårar man ett visst religiöst svärmeri, som dock snart försvann under den unge Tidemans kloka ledning. De närmaste åren blefvo särskildt rika och gifvande, samtidigt som hennes vänskap för vännen och rådgifvaren alltjämt växte. Fadern såg med glädje deras, som han trodde, gryende böjelse för hvarandra och uppmuntrade den på alla vis. När han, efter en lång tärande sjukdom, låg på sin dödsbädd sommaren 1734, kallade han Tideman till sig och ålade honom vården om dottern samt uttryckte sin önskan att de skulle blifva ett par. För dottern var detta ett svårt slag, ty aldrig en minut hade hennes känslor för vännen haft något med kärlek att göra. Hela hennes inre reste sig mot att tillhöra en vanskapad, hennes varma känsla och heta sinnen stredo en förtviflad kamp för sin rätt, på samma gång som hennes önskan att efterkomma faderns sista vilja stod i stick och staf mot hennes hjärtas begär. Till sist blef hon sängliggande sjuk af oro och öfveranstängning. Under tillfrisknandet öfvervann hon så småningom sin motvilja och räckte vännen sin hand. I tre år varade deras trolfning, då döden kom och bröt fästmannens redan förut vacklande

hälsa. Om sin sorg och saknad däröfver skrifver hon: "Min saknad öfver denna utgång var så mycket större, som jag tyckte mig nu hafva ingen lön för min trogna stadighet och det våld jag gjort å min böjelse". I samtida dikter klagar hon öfver hans bortgång, öfver förlusten af hans råd och stora kunskaper, såsom i "Sorg öfver en trogen vägledares död", i "Dygdens oväntade belöning" m. fl.

Efter ett års tårar och bedröfvelse återvände hon till sina studier. Hon ville nu grundligt lära franska språket och sökte därför efter en lärare. Den första handledningen hade hon redan fått af en fransman och af sin kusin, akademiadjunkten Carl Klingenberg, men detta var hennes vetgiriga sinne icke nog. En ung präst, Jacob Fabricius, förut anställd vid franska församlingen i Stockholm, blef henne rekommenderad. Fabricius var en stor begåfning med nobel karaktär och eldig känsla och redan vid första ögonkastet fann hon i honom det ideal hon alltid drömt sig. De förälskade sig i hvarandra, ehuru hennes klara blick och oroliga hjärta visst icke gaf sig utan att först hafva pröfvat hans kärlek. Hennes broder, tillika hennes förmyndare, ville på inga villkor gifva sitt bifall till deras giftermål, och först efter en treårig förlofning och sedan Fabricius fått en fördelaktig anställning som amiralitetspastor i Karlskrona förenades de med Hymnens band. På bröllopsresan till sitt hem ledo de skeppsbrott, hvarunder större delen af deras lösörebo gick förloradt. Dock lyckan att äga, att tillhöra hvarandra var dem nog, och ingenting kunde rubba deras fullkomliga sällhet. Högsommarsol strålade öfver deras lif och dolde de mörka skuggor, som lurade vid horisonten! Efter sju månaders ogrumlad lycka insjuknade Fabricius i en häftig feber. "Jag märkte", skrifver hon själf, "strax min olycksstjärna uppgången öfver mig. Jag anropade den Evige om ändring. Jag föll på knä för doktorer och bjöd dem allt hvad jag ägde för min mans lif. Men allt förgäfves! Ingen skötsel, inga läkemedel, inga tårar — som voro fleres än mina — kunde ändra det som beslutadt var". Oaktadt all hennes ömma vård afled han efter 9 dygns sjukdom i slutet af december 1741.

(Forts. i nästa nummer.)

Få äro väl de mänskor, som icke någon gång under sin lefnad önskat att kunna begynna på nytt, att kunna likasom föda sig om i en ny lifskrets, inre och yttre, att kunna taga afsked af den gamla natten och uppkalla en ny morgonrodnad på sin lefnadshimmel.

Men vid vissa djupare skiften i det inre lifvet, och för mången stormig själ, är yttre förflyttning ett nästan nödvändigt medel för inre förnyelse. Det finnes en makt i gamla orter, vanor, intryck, förhållanden, än farligt tjusande, som berusande drycker, än förlamande som tunga bojor, som ingen undkommer utan genom — att fly dem.

Fredrika Bremer (*Syskonlif*).

Rösträttsmötet i Stockholm för de nordiska skolkongressisterna.

Midt i det Nordiska skolmötets förhandlingar och föredrag hade Stockholms F. K. P. R. lyckats anordna ett stort möte å Svenska Teatern. Föreningens önskan att för de från de skilda skandinaviska länderna samlade mötesdeltagarna få lägga fram den viktiga politiska kvinnofråga, som ännu i två af de nordiska länderna väntar på sin lösning, realiserades då på det mest lyckliga sätt, den från parkett och upp till öfversta raden fullsatta salongen vittnade om att intresset för kvinnornas rösträttsfråga är stort inom den nordiska lärarekåren. Det var också med ihållande handklappningar, som de olika talen hälsades; man kunde icke vara i tvifvel om att de synpunkter som framfördes för den kvinnliga rösträttsberättigande möttes af de starkaste sympatier hos det talrika auditoriet.

Fru Ann Margret Holmgren, aftonens första talarinna, trädde fram till den blomstersmyckade talarstolen uppe på scenen. Halssmycket, som hon på sin 60-årsdag mottog från de svenska rösträttsföreningarna, glänste mot dräkstens burgunderfärgade siden. Hon började sitt föredrag med att uttrycka den särskilda glädje hon kände öfver att få tala till lärare och lärarinnor från Nordens fyra länder. Det ena landets stora sak kännes äfven som en stor sak i det andra, Sverige och dess grannländer ha så mycket gemensamt. Dit hör kvinnornas rösträttsfråga. I Finland och Norge är den redan löst. I Danmark och Sverige bära kvinnorna ännu rösträttslöshetens slafmärke. Under tiden ordnas samhället af män, lagarna skrivas uteslutande efter manlig uppfattning; detta måste medföra ensidighet, lika väl som om det vore en enbart kvinnlig uppfattning, som finge göra sig gällande. Höga värden förspillas genom att kvinnorna ej få komma med, det måste snart blifva annorlunda. Kvinnorna måste få vara med i lagstiftningen. Rusdryckselandet, prostitutionen, den offentliga osedligheten, på allt detta och mera annat måste rådaskas bot; till det lagenliga bekämpandet skulle kvinnorna vara redo att lämna sitt medbestämmande; men de få ej vara med om att ordna samhället. Det är ej för att skaffa sig själva fördelar, som de arbeta på att skaffa sig rösträtt, det är för att få gagna det allmänna.

Talarinnan slutade med en uppmaning, att de som ännu icke tillhörde någon rösträttsförening skulle ännu i denna kväll skriva in sig samt att hvar och en skulle arbeta för kvinnornas internationella rösträttskongress, hvilken ju som bekant kommer att hållas i Stockholm i juni 1911.

Nästa talarinna var fru Ellen Hagen, som började med en återblick på kvinnorörelsens uppkomst i Sverige. Kvinnofrågan fanns långt innan det fanns en kvinnorörelse. Hedvig Charlotta Nordenflycht var den första svenska kvinna, som gjorde sig till tolk för sitt kön, som då hon bl. a. i sitt poem "Frumtimrets Försvär" drar i härnad mot Rousseaus anfall på kvinnorna. Efter henne kom Thorild och uttalade den då så märkliga satsen, att

kvinnan först och främst är mänska. Men han, liksom hans efterföljare, kämpade för kvinnorna, hade dem ej med sig. Först efter Fredrika Bremer kan man tala om en kvinnorörelse, och det är den, som förberedt och förbereder en ny tingens ordning.

Ännu vet man ej hvad framtiden skall medföra, många och starka krafter äro i rörelse. Målet är att kvinnorna få ett direkt inflytande på lagstiftningen. De kunna då arbeta på att en grundligare, gedignare och billigare uppfostran kommer den uppväxande flickan till del. Staten ger årligen ut sex miljoner på gossarnas undervisning, en half miljon för flickornas. Kvinnan behöfver dock lika väl som mannen de fördelar en god skolunderbyggnad bereder i existenskampen. Vidare måste det arbetas fram bättre och rättvisare förvärfsmöjligheter för kvinnorna. I så godt som alla afseenden måste kvinnornas förhållanden omgestaltas efter rättvisare normer. Och det kommer att göras först då kvinnorna få medbestämmanderätt, proportionerna skola då bli jämnare, barmhärtigare synpunkter göra sig gällande.

I Amerika har funnits en lag, som bestraffade hvarje försök att lära en neger läsa. Kvinnorörelsens motståndare begå ett fel, när de ej förbjuda kvinnan att lära sig läsa. Nu läser hon i den bok, som finnes i hvarje hem, aposteln ord om att det finns hvarken man eller kvinna, hvarken träl eller fri, alla äro de lika; hon läser grundlagens ord om folkets rätt att sig själf beskatta; hon läser i riksdagens förhandlingar om kvinnans uppgift att producera mänskolycka. Och hon tänker, att när hon ej räknas till folket, som har rätt att sig själf beskatta, borde hon befrias från skatterna, och hon tänker, att politikens mål ytterst är att skapa mänskolycka, och ändå hålla männen det nödvändigt att stänga henne ute från all politik.

Hvarför skulle utvecklingen hejdas just nu, frågade talarinnan, och vändande sig till auditoriet fortsatte hon: är vår sträfvan att göra kvinnorna till medborgare revolutionär, då ären I alla, som arbeten för andlig utveckling, våra medbrottslingar. När flickan sattes bredvid gossen på folkskolans bänk, skrefvos de första orden till akten om full medborgarrätt för kvinnan; när de högre läroanstalterna och universiteten öppnades för kvinnorna, skrefs det vidare därpå. Ännu är den icke slutskrifven. Men vi ha nu så länge knackat på riksförsamlingens port, att vi tycka oss förnimma att de lyssna därinne. Nyckeln sitter redan i låset, vi vänta blott på att den skall vridas om, innan den rostar fast.

Efter detta föredrag afsjög en sångkör några fosterländska sånger, hvarpå Miss Anna Eckstein framträdde och höll sitt föredrag på tyska. Hon framhöll hursom krigsdugligheten hitintills varit värdemätaren inom samhällena och på grund häraf kvinnorna skjutits undan såsom mindrevärdiga och mindreberättigade. Först när kriget afskaffats och skiljedomsidéerna blifvit gällande kan full likställighet mellan män och kvinnor inträda. Kvinnorna måste framför allt arbeta för fredens sak. Som ett praktiskt stycke arbete till målets nående talade hon varmt för namnsamling på världsfredspetitionslistorna

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

MÄLARBADET

11 Handverkaregatan 11.

BAD-TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS.! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 - 38 15

A. T. 93 43 - 93 44.

och uttryckte sin förhoppning att alla de närvarande ville arbeta därför. En stark folkmening är numera af största betydelse vid regeringarnas rådslag.

Ännu några sånger afsjüngos af kören, och så stod Ellen Key i talarstolen.

Då det egentligen är i skolans, uppfostringens tecken, som de närvarande samlats, yttrade hon, skulle kvällen icke vara fullständig om ej rösträttsfrågan sattes i samband med lärarens speciella lifsuppgift. Kvinnorna ha hittintills icke haft något att säga vid undervisningens ordnande. Det är för statens kraf som bildningen meddelas, i framtiden skall bildningen meddelas för barnens skull. Nu läses en sak i skolorna, när barnen komma ut i lifvet är allt helt annorlunda. Det är så mycket, som måste göras om. Samhällets mödrar måste få vara med om samhällets daning. Och skall kvinnan som moder och uppfostrarinna kunna få makt öfver framtiden, måste hon också ha omedelbart inflytande i det närvarande. Hennes makt att höja släktet blir först verklig, när hon får inflytande och rättigheter. Det är genom uppfostran hon danar släktet för framtiden, genom att värna de unga, som hon medelbart och omedelbart höjer lifvets värden.

När kvinnan får rösträtt är det att hoppas, att hon i lagen inför barna-balken, de lagparagrafer, som skola fastställa barnets rättigheter. Barnets rätt till full utveckling enligt dess eget behof, ej efter statens. I de skolor, som de röstande kvinnorna skola införa, skall det ej göras skillnad på gossar och flickor, inte på fattig och rik, alla anlag skola där fritt få utvecklas med bibehållande af sin egenart, så som trädgårdsmästaren ser till att hvarje planta får utveckla sig i den jordmån den behöfver. Den nuvarande skolan med dess examenssystem, som hetsar barnen, pressar dem i en form, måste afskaffas. En ny skola med friare utvecklingsmöjligheter, fortsatt genom yrkesskolor, måste införas. Kvinnorna måste se till att undervisningsväsendet reformeras. Och genom skolorna måste de arbeta för freden, utrota krigsidealen. Men det är icke endast för barnens skull kvinnorna måste få vara med och bestämma; när de få rösträtt skola de också arbeta för bättre löneförhållanden inom läreståndet, rättvisa och likställdhet, full och fri utveckling för hvarje god lärarekraft, vare sig den är manlig eller kvinnlig.

Till sist uttalade Ellen Key sin varma förvissning om att mötesdeltagarna, särskildt kvinnorna, skulle arbeta för en innerlig samverkan mellan de fyra Nordiska länderna, för samhörighet med bevarande af hvart lands säregenhet. Och då skall samhörighetskänslan stärka reformarbetet. Skandinaviens kvinnor skola i handling visa folken, att sanning ligger i orden: ljuset kommer från Norden. Och alla skola arbeta på ett nytt, ett lyckligt Skandinavien.

Det alltigenom ståtliga och stämmingsfulla mötet avslutades af d:r Karolina Widerström, hvilken i egenskap af Stockholms F. K. P. R:s ordförande framförde ett tack till aftonens talarinnor.

—n.

Notiser.

En allmän svensk slöjdläraryrkesförening bildad. Under skolmötet hafva slöjdläraryrkesföreningar från olika delar af landet sammanträtt och bildat en hela landet omfattande slöjdläraryrkesförening med ändamål att tillvarataga den kvinnliga slöjdens intressen. Till interimstyrelse valdes föreståndarinnorna för Hulda Lundins slöjdseminarium. Slöjdinspektrisen fröken Fanny Blomberg (ordf.) fröken Anna Kempendahl (sekr.), Stockholm, och skolföreståndarinnan fröken Maria Nordenfelt (v. ordf. kassaf.), Göteborg.

Årsafgiften blir 1 kr. Anmälan kan ske till och upplysningar lämnas af interimstyrelsens medlemmar.

Gåfva till Rimforsa. Änkedrottningen har till Fredrika Bremerförbundets landthushållningsskola vid Rimforsa för utbildande af lärarinnor öfverlämnat 3,000 kr. Gåfvan åtföljes af en skrifvelse hvari uttalades gifvarinnans varma välönskningar för skolans arbete. Penningarna äro afsedda för den nya skolbyggnad som uppföres i stället för den, som genom eldsvåda i våras förstördes.

Miss Eckstein på föredragsturné i Sverige. En föredragsturné inom Sverige företages af miss A. Eckstein med början på fredagen i Sundsvall. Därefter kommer miss E. att uppträda i Härnösand, Örebro, Karlstad och Malmö, möjligen äfven i Hälsingborg och Göteborg. Miss Eckstein talar dels om sin världsfredsadress, för hvilken namninsamling som bekant påbörjats äfven i Sverige, dels om sträfvandet att minska krigsrustningarna.

Föreningsmeddelande.

Sveriges Folkskolläraryrkesförbund hade i samband med skolmötet årsmöte den 9 aug. Mötet nölls i Kvinnliga Kontorist- och Expeditionsföreningens lokal vid Jakobsgatan i Stockholm.

Fröken Anna Ljungberg, föreningens ordförande, öppnade mötet, i det hon påminde om att två år förflutit sedan föreningen senast samlats till årsmöte, detta på grund af förra ordförandens, fröken Anna Rylander, död.

En del val af ombud förrättades, hvarefter en resumé af de föregående årens verksamhet framlades. Efter en liflig debatt angående årsmötets bestämmanderätt antogs en af fröken Lessel väckt motion, hvari hemställdes att det måtte uppdragas åt centralstyrelsen att föreslå kretsarna att stadgarna, hvilka tillkommit under på grund af brådska mycket ogynnsamma förhållanden, måtte fullständigt omarbetas.

En af Köpenhamns kvinnliga stadsfullmäktige, fröken Blom, som kommit för att delta i Nordiska skolmötet, talade därefter om, huru man i Danmark lyckats genomföra den för närvarande hos oss så aktuella frågan om kvinnliga öfverlärare vid folkskolan. I Danmark finnas f. n. fyra kvinnliga öfverlärare mot trettiosex manliga.

Fröken Ljungberg redogjorde därefter för frågans nuvarande läge hos oss, för hvad som redan gjorts att föra den fram och för hvad som ännu var att göra för att bereda jordmånen, tills den i höst lägges fram för Stockholms stadsfullmäktige. För fortsättningen af mötet, den 13 augusti, lämnas redogörelse i nästa veckas nummer.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för 1/4, 2:50 för 1/2, och 1:25 för 3/4 år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7 1/2 öre pr mm.)

24-årig flicka

som genomgått elementarskola, handelsinstitut och kindergarten, önskar plats som guvernant eller kindergarten-lärläroverker. Är äfven villig deltaga i förefallande skrifgöromål. Svar märkt "Hösten 1910" torde sändas till Svenska Dagbladets exp. Stockholm, f. v. b.

Ung, bildad tyska,

söker anställning såsom sällskap eller för barn. Svar till "El. G.", Svenska Dagbladets kontor, Klara Södra Kyrkogata 6. Stockholm.

Kvinnlig sjukgymnast

önskar plats, helst som assistent hos läkare eller större institut. Prima betyg och referenser. Svar till "T. R. S." und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

24-årig flicka,

arbetsam och pålitlig, som genomgått realskoleexamen och kurs i handelsinstitut, önskar plats å kontor e. d. Kunnig i maskinskrifning och något stenografi. Svar till "Genast", Allm. Tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg, eller Allm. Tel. 16193. Stockholm.

Plats till hösten

önskas af 26-årig bättre flicka som hjälp och sällskap. Har genomgått hushållsskola, äfvensom haft plats förut. Svar märkt "Trefligt hem", sändes Linköping p. r.

Sex präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Gordons lif och stordåd, 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor, 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerat nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1:65, halft år 90 öre.

Studentska,

som nu varit elev i 14 mån. på apotek, önskar ombyte af plats den 1:sta nov. Svar till »Studentska», Eskilstuna-Kurirens kontor, Eskilstuna.

Plats att sköta hushållet

hos ensam Herre eller Dam önskas af äldre hushållsuvan flicka. Svar till "35", Askersund p. r.

Guvernant.

Anspråklös 19-årig flicka, som genomgått 7- klassigt läroverk, önskar till hösten plats att läsa med mindre barn. Svar till "D. J.", Lots-gatan 134, Hudiksvall.

Hushållerska,

35 år, önskar att ensam sköta bättre ungherres eller änkemans hem, fullt kunnig i allt som hör till ett hems skötande, goda betyg finnas. Svar till "S. S. Å.", Svenska Dagbladets, Stockholm, f. v. b.

Ung flicka,

som genomgått 8-klassigt elementarläroverk med goda betyg, önskar till hösten plats i fin familj att undervisa mindre barn i vanliga skolämnen, äfvensom engelska och tyska. Svar inom 8 dagar till "18 år", Jönköping, p. r.

Lärläroverker,

som genomgått Detthows sem. & 9 år af 11 förestått privat samskola, söker plats helst som lärläroverker, inom Södra Sverige. Goda rekommendationer. Svar märkt: Lisa, p. r. Karlskrona.

Ung flicka,

bildad och undervisningsvan, önskar plats som lärläroverker i familj. Villig deltaga i skrifgöromål och sömnad. Svar snarast till "Sept. 1910", p. r. Lilleskog.

Plats som hushållsfröken

önskas i finare hem, af duglig, praktisk flicka. Kunnig i matlagning, syltning och inläggningar och allt som hör till ett bättre hem. Bästa rek. Svar emotes med tacksamhet till "Pålitlig J. B.", Svenska Dagbladets exp. Stockholm, f. v. b.

Väflärlarinna,

teoretiskt och praktiskt utbildad, med fina betyg från förut innehafda platser, söker till hösten anställning vid slöjd- eller hushållsskola. Svar till "R. B. Hösten 1910", under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

Plats som värdinna

eller att ensam förestå ett hem hos aktad ungherre eller änkekan önskas nu till hösten af bättre flicka. Svar till "Thea", Korsberg, p. r.

Husföreståndarinneplats

sökes till hösten af 25-årig, huslig, något musikalisk flicka, att ensam sköta enkelt hem för aktad herre. Svar till "Hösten 1910", Stenungsund, p. r.

33-årig Dam,

med sympatiskt väsen, huslig, energisk och ordningsam, önskar till hösten plats att ensam eller med jungfru förestå hemmet för äldre välsituerad herre, gärna änkekan. Vidare å korrespondens med "A. W.", Svenska Dagbladets Annonnskontor Stockholm, f. v. b.

Ung, musikalisk flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar till hösten plats i finare familj, helst i Stockholm, för att delta i alla inomhus förekommande göromål. Undervisning i språk och musik lämnas, om så önskas. Svar emotes tacksamt till "L. Å." Sundsvall, p. r.

Som Hushållsfröken

eller husföreståndarinna söker bildad, duglig, aktningvärd 35-årig småländska genast plats. Sv. »På genomresa», till Svenska Dagbladets kontor, Stockholm.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Ung flicka

önskar i höst komma till bildad familj för att mot fritt vivre deltaga i alla i ett välkött hem förekommande göromål. Önskar anses som medlem af familjen. Svar till "23 år", Fornåsa, p. r.

En 17 års flicka

önskar i höst plats i bättre familj att deltaga i hvarjehanda inomhus förefallande hushållsgöromål. Svar emotes tacksamt till »Familjemedlem», Hellberga, p. r.

LEDIGA PLATSER.

I GODT HEM på landet, 2 timmars resa från Stockholm får undervisningsvan, musikalisk, duglig, erfaren lärarinna plats för läsåret, goda lönevillkor. Vidare snarast med betyg och fotografi till Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

Plats i skola i Stockholm

får för läsåret duglig helst seminariebildad undervisningsvan lärarinna. Af språk företrädesvis engelska. Vid. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsgatan 3 B, Stockholm.

Vid Statens samskola i Köping

behöfves för instundande hösttermin vik. lärarinna i matematik, fysik och kemi. Ansökningar ställas till Kungl. Öfverstyrelsen för rikets allm. läroverk torde insändas snarast möjligt till Rektorsämbetet i Köping.

Infödd engelsk språklärlarinna,

hemmastadd i svenska språket, erhåller anställning genast vid språk-institut härstädes. Närmare genom Stockholms Räkenskapsbyrå, Norrlandsgatan 20, Stockholm.

Bildad,

pliktrogen, anspråklös och frisk flicka, 25—38 år, kunnig i matlagning, bakning och sömnad finner god anställning i barnlös familj som hushållsfröken och sällskap till frun. Husjungfru finnes. Svar med ref., fotografi, pers. upplysningar och lönepretentioner till Hofrättsrådinnan T. Ericsson, Jönköping.

Husmodersbefattningen

vid

Barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' Minne

i Stockholm förklaras härmed till ansökan ledig. Förmåner: Lön Kr. 800:— pr år med 2 ålders-tillägg, hvartera å 100 kr., jämte bostad och kost. Angående tiden för platsens tillträddande m. m. lämnas upplysningar af doktor Ernberg, adr. Drottningholm. Rikst. Drottningholm 10.

Ansökningshandlingar ställda till Sjukhusets Styrelse inlämnas å Stockholms Stads Hälsovårdsnämnds Byrå, Kungsträdgårdsgatan 2 C, före tisdagen den 23 augusti kl. 12 på dagen detta år.

Sjukhusets styrelse.

Bildad, allvarlig flicka,

frisk och stark, fullt kunnig i sömnad, van vid ordning samt plikt-trogen, erhåller plats i konsulfamilj i Hälsingborg. God lön. Svar med referenser och fotografi till Fru Hedvig Persson, Kungsör.

Ung, bildad flicka,

något van vid expediering i affär, erhåller anställning i finare handel.

Vidare upplysningar genom Fredrika Bremer-Förbundets Byrå, Stockholm.

Bildad,

husligt uppfostrad flicka af bättre familj, erhåller förmånlig, bekväm plats att bestyra bildad, oberoende ungarls hem. Endast svar åtföljda af foto till: "26—35", p. r. Hindby. Yttre beaktas.

Sköterske- och**Husmodersplatsen**

vid Ludvika tuberkulossjukhus (för 12 patienter) sökes före 17 Augusti. Tillträde 1 September. Ansökningar, åtföljda af läkarebetyg, kompetenshandlingar och åldersbevis samt ställda till kommitterade för tuberkulossjukhuset i Ludvika, sändas under adress Doktor E. Carl-gren, Ludvika.

Sjuksköterska

eller van Sjuksköterskelev sökes nu genast för vård i hem på landet af nervsjuk flicka. Närmare meddelande lämnar P. O. Hedberg. Vallsta.

Husmoder- och Skolkökslärlarinna

sökes vid Svalöfs folkhögskola. Tjänstgöring i 10 månader, däraf 4 mån. som hufvudlärlarinna i husmodersskolan, f. ö. som husmoder för elevhushållet. Kompetens: af-gångsbetyg från fackskolor i Uppsala, Ateneum eller därmed jämförlig utbildning, helst med någon praktik. Lön: 500—800 kr. och allting fritt (2 rum).

Ansökan (med fotografi) sändes, ställd till skolstyrelsen, till

Rektor W. WISTRÖM,
Svalöf.

Bild., korrespondensskicklig kontorsfröken

med hem i Stockholm erhåller plats på konsultationsbyrå från 1 Okt. Fordringar: maskinskrifning, steno-grafi, enkl. bokföring, kontorsvana. Månadslön 80 kr. Kontorstid 10—5. Svar med referenser till »S B. 30» under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Skickl. kvinnl. Sjukgymnast

erhåller anställning å landet nu genast för 3 å 4 veckor. Svar till Friherrinnan Friesendorff, adress Norrby, Stallarholmen.

Godt hem

kommer i höst att öppnas för 4 flickor, studerande eller med fast anställning. Goda ref. Närmare medd. skriftl. M. Hellström, Engelbrektsg. 6 B, 2 tr. Allm. telef. Lidingsö 304. (S. T. A. 251833)

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, 54 Drottninggatan.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti extra prima Congressgardiner i olika färger 100 cm. br. Vanliga allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggyduk. Tråd 95 öre duss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Bomullstygger fr. 29 öre metr. Bordvaxduk, Filtar, Gardinstufvar, Helylle-Cheviot, god kvalitet i olika färger säljes särdeles billigt.

Slumplagret
MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Parfymner.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymner från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toalet-artiklar. Order till landsorten mot efterkraf.

A. V. Nording,
11 Biblioteksgatan 11
63 Drottninggatan 63

Bröderna Påhlmans Handelsinstitut.

Stockholm, Stora Vattugatan 2, h, 2 tr.
Fullständigt handelsläroverk.
C:a 1,000 elever årligen. 19 rum.
38 akad. och prakt. utbildade
lärare. **OBS! Bankkurs.**

Afslutningskurs till **Realskoleexamen.** Prospekt på begäran.
Anmälningar dagligen.

Fil. Dr Anna Ahlströms Läroverk

Nya Elementarskolan för flickor

R. T. 117 55 Kommendörsgatan 29, vid Cirkusplan. Ö. 692.
Anmälan om nya lärjungar dagligen 11—1. Gossar beredas till inträde i allm. läroverk. Läroverket har rätt att anställa studentexamen och förbereder till alla linjer.
Anna Ahlström, Fil. Dr.

Richard Anderssons Musikskola

Läroämnen: *Piano, Violin, Solosång, Allmän musikalära och Harmonilära.*

Höstterminen börjar den 15 sept. 1910. Anmälningssdag: Måndagen den 12 sept. och Tisdagen den 13 sept. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. 1/2 2—1/2 3 e. m. alla dagar från och med den 15 sept.

Richard Anderssons mottagning från den 15 sept. Onsdagar och Lördagar kl. 1/2 2—1/2 3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnes å Söder, Östermalm och öfre Norrmalm.

Wiréns öfverfeta **LANOLINTVÅL**, fina världens favorittvål.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)

21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Passa på tillfället

att köpa vackra, trefliga blusar till billiga priser!

Svart satinblus n:o 1035 af fin glansig satin. Sydd med veck och knappar. Mycket praktisk och omtyckt. Pris 2.60.

Perkalblusar af prima randig perkal i vackra färger och moderna smakfulla modeller:

N:o 616, pris 1.65. N:o 617, pris 2.— N:o 550, pris 2.66.

Blus n:o 549 af extra prima bomullstyg med invädda glansiga ränder. En särdeles fin och präktig blus. Pris 2.75. Till landsorten mot postförskott eller efterkraf.

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2 12—2 och 1/2 6—1/2 7 e. m. Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).
Mottag. 10—3. Andra tider efter öfverenskommelse.

Till skänks på prof

fås Illustrerade familjetidningen *Hem och Härd* 7:e årg. till årets slut, således ett halft år, i korsband. om man ins. 30 öre i postanvisning, spar- eller frimärken, samt dessutom lyxpublikationen *Rimfrost*, 32-sidig, med 48 illustr. tryckt i färger, vidare planschen »*Vinterbild från Västergötland*». Alla i år redan utkom. nummer af *Hem och Härd*, jämte *Rimfrost* och planschen sänd. omgående, samt sedan till årets slut i korsband. På posten (se taxan) kostar *Hem och Härd* 1.85. Sändes äfven mot postförskott och blir då 20 ö. dyrare. Obs.! mot insänd. af 50 öre allt gratis och portofritt. Adr. *Expedition af Hem och Härd*, Stockholm.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg 1, 1 tr. STOCKHOLM.

Bomullsklädningsar i afpassade bitar, 8 met., äkta färg, vackra mönster, erhålles till 2.85 st., d:o prima kvalitet, nya, eleganta mönster, som vanligtvis kosta 50 å 55 öre met., till 3.20 st. Fraktfritt öfver hela landet vid köp af 10 st. Tillskrif Otto Oskarson, G:la Kungsholmsbrogatan 23 A, Stockholm.

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress **Idungatan 5.**
Butiker: **Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24, STOCKHOLM.**

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Nordiska skolmötet i Stockholm. Af A. S—m.

Svenska Hems nya lokaler. Af *Elpis*.

Hvem är mördaren? Af A. K.

Kvinnoarbete och statsfinanser.

Kvinnliga öfverlärare.

Hedvig Charlotta Nordenflycht. Af *Kerstin Rathsmän*.

Rösträttsmötet i Stockholm för de nordiska skolkongressisterna.

Notiser.

Föreningsmeddelande.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.